

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/63/2019
Identifikačné číslo spisu:	5114228640
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5114228640.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpenej JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, proti žalovaným: 1/ W. K., narodenému XX. C. XXXX, bytom v O. L. M., C. XXX a 2/ W.. S.. N. K., narodenej X. C. XXXX, bytom v Ž., N. XXXX/X, obom zastúpeným Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom v Nových Zámkoch, Hlavné námestie 7 a 3/ M. C., narodenej XX. I. XXXX, bytom v G. XXX, o zaplatenie 5 429,70 eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovaných 1/ a 2/, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6 C 320/2014, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 21. júna 2018, sp. zn. 9 Co 115/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 21. júna 2018, č. k. 9 Co 115/2018-262, v potvrdzujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania a rozsudok Okresného súdu Žilina z 27. júna 2017, č. k. 6 C 320/2014-192, vo výrokoch I., II. a IV. z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súde Žilina na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. júna 2017, č. k. 6 C 320/2014-192, (i) uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu vo výške 5 429,70 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 4 691,63 eur od 26. marca 2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, (ii) priznal žalobkyni proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, (iii) vylúčil konanie o žalobe proti žalovanej 3/ na samostatné konanie a (iv) konanie o vzájomnej žalobe žalovaných 1/ a 2/ proti žalobkyni o zaplatenie 600 eur vylúčil na samostatné konanie. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že právna predchodkyňa žalobkyne (Slovenská sporiteľňa, a.s.) sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 2. septembra 2014 domáhala, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne a žalovanej 3/ povinnosť zaplatiť jej sumu vo výške 5 429,70 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy vo výške 4 691,63 eur od 26. marca 2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Právna predchodkyňa žalobkyne žalobu skutkovo odôvodnila tým, že poskytla žalovaným 1/ a 2/ na základe úverovej zmluvy uzavretej dňa 19. apríla 2005 úver s dohodnutou výškou ročnej úrokovej sadzby 10,1 %, ktorý sa žalovaní 1/ a 2/ zaviazali uhradiť formou 120 pravidelných mesačných splátok vo výške 81,49 eur s dátumom splatnosti

prvej mesačnej splátky dňa 20. mája 2005 a dátumom konečnej splatnosti úveru dňa 20. apríla 2015. V rozpore so zmluvnými dojednaniami žalovaní 1/ a 2/ svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky istiny a úrokov úveru neplnili riadne a včas, v dôsledku čoho právna predchodkyňa žalobkyne vyhlásila k 18. februáru 2013 mimoriadnu splatnosť úveru. K uvedenému dňu predstavovala pohľadávka z úverovej zmluvy sumu v celkovej výške 5 698,27 eur, pozostávajúcu z istiny nesplatennej časti úveru vo výške 4 691,63 eur, nesplatených úrokov vo výške 690,23 eur, nesplatených poplatkov vo výške 47,84 eur, nesplatených zmluvných úrokov z omeškania vo výške 266,16 eur a z nesplatených zákonných úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Právna predchodkyňa žalobkyne vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zároveň vyzvala žalovaných 1/ a 2/ na okamžitú úhradu dlžnej sumy s príslušenstvom v lehote desiatich dní odo dňa doručenia oznámenia. Žalovaní 1/ a 2/ svoj záväzok v poskytnutej lehote splatnosti (do 25. marca 2013) nezaplatili a voči žalobkyni sa tak dostali od 26. marca 2013 do omeškania so zaplatením pohľadávky z úverovej zmluvy. Pohľadávka z úverovej zmluvy bola zabezpečená ručiteľským vyhlásením žalovanej 3/ v písomnej dohode o ručení uzavretej medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanou 3/ ako ručiteľkou. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28. marca 2013 uzavretej medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalobkyňou bola pohľadávka voči žalovaným postúpená žalobkyni, o čom boli žalovaní písomne upovedomení oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Žalovaný 1/ svojím podaním z 18. novembra 2014 a žalovaná 2/ podaním z 3. novembra 2014 v písomnom vyjadrení k žalobe uznali nárok žalobkyne v celom rozsahu a opísali skutkové okolnosti svojej platobnej neschopnosti. Žalovaná 3/ vo svojom vyjadrení k žalobe namietala výšku žalovanej pohľadávky a príslušenstva a vzniesla námietku premĺčania. Žalobkyňa následne svojím podaním (doručeným súdu prvej inštancie dňa 13. apríla 2017) navrhla, aby súd o žalobe vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku podľa § 282 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“). Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C. s. p., v zmysle ktorých právne účinky uznania nároku zo strany žalovaných 1/ a 2/ zostali zachované aj po nadobudnutí účinnosti C. s. p. Vo vzťahu k ďalším podaniam žalovaných 1/ a 2/, ktorými títo namietali žalobkyňou uplatnený nárok, súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 18. marca 1999, sp. zn. 6 Obo 380/1998 (R 10/2000), v zmysle ktorého, ak účastník konania uznal pred súdom nárok uplatnený žalobou alebo jeho základ, nemôže už toto uznanie neskôr účinne odvolať a na uznesenie najvyššieho súdu z 25. marca 2010, sp. zn. 3 Obo 38/2009, v zmysle ktorého ak dôjde k uznaniu nároku a rozsudok pre uznanie je prípustný, je súd povinný rozhodnúť podľa uznávacieho prejavu žalovaného bez toho, aby vyhodnocoval predložené dôkazy. Preto súd prvej inštancie považoval podania žalovaných 1/ 2/ doručené mu po uskutočnení ich uznávacieho prejavu za irelevantné a dospel k záveru, že sú naplnené podmienky na vydanie rozsudku pre uznanie nároku podľa § 282 C. s. p. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že išlo o spotrebiteľský spor, keďže ustanovenia upravujúce spotrebiteľské spory nevyklúčujú ani v týchto prípadoch rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku. Žalobu žalobkyne voči žalovanej 3/ súd prvej inštancie vylúčil na samostatné konanie, keďže vo vzťahu k nej neboli naplnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku. Na samostatné konanie vylúčil súd prvej inštancie podľa § 166 ods. 2 C. s. p. aj vzájomnú žalobu žalovaných 1/ a 2/ proti žalobkyni (uplatnenú podaním z 2. marca 2017), ktorou sa domáhali zaplata im sumy 600 eur ako primeraného zadosťučinenia podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom (i) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 5 429,70 eur s príslušenstvom, ako aj vo výroku, ktorým vylúčil vzájomnú žalobu žalovaných 1/ a 2/ na samostatné konanie a vo výroku o trovách konania, (ii) vo zvyšnej, odvolaním nenapadnutej časti, ponechal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý a (iii) žalobkyni priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a konštatoval, že boli splnené procesné podmienky pre vydanie rozsudku pre uznanie nároku podľa § 282 C. s. p. V danom prípade žalovaní 1/ a 2/ uznali dlh tak, ako to predpokladá procesná úprava, a v takom prípade je súd dokonca povinný rozhodnúť uvedenou procesnou formou. K námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie

odvolací súd poukázal na ustanovenie § 285 C. s. p., v zmysle ktorého odôvodnenie rozsudku pre uznanie nároku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod jeho vydania. Odvolací súd nevzhliadol v ustanoveniach § 291 ods. 3 a § 296 C. s. p. možnosť spotrebiteľa vziať uznanie dlhu späť. Pokiaľ žalovaní 1/ a 2/ namietali premlčanie pohľadávky, právna úprava nebráni tomu, aby súd na základe uznania dlhu spotrebiteľom priznal aj premlčaný nárok. Premlčaním sa nárok iba oslabuje, ale nezaniká úplne. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/ a jeho prípustnosť odôvodnili dovolacími dôvodmi podľa § 420 písm. e) a f), ako aj § 421 ods. 1 písm. a) a b) C. s. p. V dovolaní namietali, že ich uznávací prejav nespĺňal náležitosti riadneho uznania nároku, keďže bol datovaný predtým, ako žalobkyňa ozrejmila, z čoho žalovaný nárok pozostáva; formálne vady plnomocenstva na zastupovanie žalovaného 1/ žalovanou 2/ a skutočnosť, že po doručení špecifikácie žalovaného nároku obaja žalovaní výslovne vyjadrili, že nárok považujú za premlčaný, založený na neprijateľných podmienkach, rozporný s dobrými mravmi a založený na absolútne neplatných zmluvných dojednaniach. Poukázali na ustanovenie § 295 C. s. p., v zmysle ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Ďalej poukázali na ustanovenie § 298 C. s. p., v zmysle ktorého súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná. Ak je súd ex offo povinný skúmať prítomnosť neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, už samotné porušenie tejto povinnosti je zásahom do práva žalovaných 1/ a 2/ na spravodlivý proces. Keďže spotrebiteľské spory sú upravené primárne právom Európskej únie, je povinnosťou súdu vykladať vnútroštátne právo eurokonformne. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bolo nepriznať žalobkyni plnenie založené na neprijateľných zmluvných podmienkach. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ide pritom o neplatnosť absolútnu, na ktorú je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti. Dovolatelia poukázali na vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 26. októbra 2016, ktoré sa adresne týkalo ich úveru. V zmysle uvedeného vyjadrenia obsahuje zmluva o úvere uzatvorená medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanými 1/ a 2/ značné množstvo neprijateľných podmienok, neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 3 písm. b) a d) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere), a pretože absentuje suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ako aj sankcie za porušenie zmluvy, poplatok za poskytnutie úveru a poplatok za správu úveru, je v nej chybné vyčíslená ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) 5,14 % ročne (keď podľa žalovaných 1/ a 2/ je 11,60 % ročne) a absentuje aj uvedenie ukazovateľa priemeru RPMN, zmluvu je potrebné považovať za zmluvu bez úrokov a bez poplatkov. Napriek povinnosti súdov skúmať prítomnosť neprijateľných zmluvných podmienok a predloženie uvedeného vyjadrenia zo strany žalovaných 1/ a 2/, súdy na tieto skutočnosti neprihliadali a považovali ich za irelevantné. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) C. s. p. (rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd) dovolatelia namietali, že súd prvej inštancie nevyhovel ich návrhu na iniciovanie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie v súvislosti s výkladom smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“). Vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) C. s. p. dovolatelia formulovali niekoľko právnych otázok, pri riešení ktorých sa mali súdy odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. ktoré v jeho rozhodovacej praxi ešte neboli vyriešené. Išlo pritom o nasledovné otázky:

Je možné na základe procesného uznávacieho prejavu žalovaného podľa § 282 a nasl. C. s. p. priznať žalobcovi nárok, ktorý je založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke, obchádzaní zákona, rozpore s dobrými mravmi a na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní ?

Je súd, pri existencii procesného uznávacieho prejavu žalovaného podľa § 282 C. s. p., ktorý bol neskôr výslovne odvolaný, povinný v sporoch s ochranou slabšej strany - spotrebiteľa, posúdiť aj súlad

žalovaného nároku s dobrými mravmi, (absolútnu) neplatnosť právneho úkonu podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a ostatné ustanovenia hmotného práva ?

Aké účinky má odvolanie procesného uznávacieho prejavu (§ 282 C. s. p.) žalovaného v spotrebiteľskom spore, a je možné procesný uznávací prejav spotrebiteľa abstrahovať od noriem hmotného práva ?

Je prípustné, aby na základe uznania žalovaného nároku žalobcami, učiného voči súdu pred účinnosťou C. s. p., súd rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku podľa § 282 a nasl. C. s. p., pri zohľadnení prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., ak v čase procesného uznávacieho prejavu a jeho doručenia súdu podľa § 153a ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej len „O. s. p.“) nebolo možné rozsudkom na základe uznania nároku rozhodnúť spor, ktorý účastníci nemôžu skončiť súdnym zmierom a podľa § 99 ods. 2 O. s. p. súd zmier neschválil, ak je v rozpore s právnymi predpismi ?

Je správnym a zákonným postupom odvolacieho súdu, ak pri existencii podmienok na zrušenie rozhodnutia podľa § 389 C. s. p., odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí namiesto toho, aby ho zrušil, ak sa stotožní s výrokom odvolaním napadnutého rozsudku ?

Dovolaciemu súdu dovolateľa navrhli, aby zrušil rozsudok odvolacieho súdu v takom rozsahu, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, a prípadne, aby zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strany, v ktorých neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 C. s. p.), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takýchto strán a spísania ich dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1/ a 2/ je prípustné a tiež dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

7. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalovaných, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

9. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017 a 8 Cdo

85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

10. Žalovaní 1/ a 2/ v dovolaní predovšetkým namietali nesprávny procesný postup súdu prvej inštalácie a odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého bolo v spore rozhodnuté rozsudkom pre uznanie nároku podľa § 282 C. s. p., a to aj napriek ich námietkam, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanými 1/ a 2/ obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, ktorými námietkami sa súdy vôbec nezaoberali.

11. Podľa § 282 C. s. p. ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.

12. Podľa ustanovenia § 295 C. s. p. súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

13. Podľa § 298 ods. 1 C. s. p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

14. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

16. Ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, súd je povinný rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku, ak žalobca navrhoval tento osobitný postup. Uvedené podmienky na rozhodnutie súdu rozsudkom pre uznanie nároku boli aj podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci splnené. Za procesné pochybenie súdov nižšej inštalácie však dovolací súd považuje skutočnosť, že sa nezaoberali otázkou existencie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanými 1/ a 2/. Podľa názoru dovolacieho súdu sú súdy povinné v spotrebiteľských sporoch chrániť slabšiu stranu, a to aj tým, že z úradnej povinnosti prihliadajú na existenciu takýchto zmluvných podmienok s poukazom na citované ustanovenia § 295 a § 298 C. s. p. Povinnosťou súdu prvej inštalácie tak bolo z úradnej povinnosti (a to aj v prípade uznávacieho prejavu žalovaných 1/ a 2/) posúdiť predmetnú spotrebiteľskú zmluvu alebo iné zmluvné dokumenty s ňou súvisiace z hľadiska toho, či obsahujú takú zmluvnú podmienku, ktorá je neprijateľná, a v nadväznosti na výsledok takéhoto posúdenia rozhodnúť, či prizná procesnoprávne účinky uznávacím prejavom žalovaných 1/ a 2/ a ak áno, v akom rozsahu. V prípade, že po vyššie uvedenom posúdení dospeje súd prvej inštalácie k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné a vzhľadom na § 40a Občianskeho zákonníka ide o neplatnosť absolútnu, bude jeho povinnosťou nepriznať uznávaciemu prejavu dovolateľov procesnoprávne účinky v takom rozsahu, v akom je zmluva o spotrebiteľskom úvere absolútne neplatná.

17. Postup súdu prvej inštalácie a odvolacieho súdu, ktoré priznali procesnoprávne účinky uznávacím

prejavom žalovaných 1/ a 2/ v celom rozsahu bez toho, aby sa zaoberali otázkou absolútnej neplatnosti niektorých ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ktorou sa mali zaoberať z úradnej povinnosti, nieto ešte na námietku dovolateľov) je tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahu do procesných práv strán sporu), ktorého intenzita zakladá porušenie práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f) C. s. p.). Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, sa dovolací súd už nezaoberal tvrdeniami dovolateľov ohľadom prípustnosti podaného dovolania aj z hľadiska § 420 písm. e) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) C. s. p.

18. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší. Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 a 2 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.).

19. Keďže najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1/ a 2/ je prípustné, a zároveň dôvodné, v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu, okrem výroku III. (ktorý sa týkal žalovanej 3/, a ktorý nebol predmetom dovolacieho prieskumu) (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

21. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.